

G. SCHNEIDER (ed.) — The Roadside Geology of Namibia. Gebrüder Borntraeger, Berlin–Stuttgart 2004, 294 str., 112 fig., 149 poz. lit., indeks

Geologiczny przewodnik samochodowy po Namibii jest 97. geologicznym przewodnikiem wydanym przez wydawnictwo *Gebrüder Borntraeger*. Tym razem jest to przewodnik po kraju tyleż ciekawym, co mało znanym. Zważywszy jednak na coraz częstsze podróże do niego, warto zaprezentować tę ciekawą książkę, napisaną z myślą o turyście, którego interesują nauki o Ziemi i ciekawostki geologiczne.

Autorką większej części przewodnika i redaktorem całości jest dr Gabi Schneider — dyrektor służby geologicznej Namibii. W latach 1974–1980 studiowała ona geologię gospodarczą i mineralogię na Uniwersytecie J.W. Goethego we Frankfurcie w Niemczech. Od 1981 do 1983 r. była pracownikiem Instytutu Geochemii na tym uniwersytecie, a w 1984 r., na podstawie rozprawy poświęconej mineralogii i genezie złóż manganowo-żelazistych Urucum w Brazylii, uzyskała stopień doktora nauk przyrodniczych. W 1984 r. rozpoczęła pracę w służbie geologicznej Namibii, której ukoronowaniem jest stanowisko dyrektora (od 1996 r.).

Książka składa się z przedmowy, ośmiu rozdziałów, spisu literatury i indeksu. Niektóre rozdziały zostały napisane przez kilkunastu współautorów, wymienionych na wewnętrznej stronie tytułowej książki.

Sześć pierwszych rozdziałów, zajmujących około 1/6 objętości przewodnika, jest swego rodzaju wprowadzeniem w geologię Namibii. Najpierw przedstawiono w nich w skrótovej formie ewolucję geologiczną południowej Afryki (od archaiku do kenozoiku), a później krótki przegląd wystąpień najciekawszych minerałów i skamieniałości różnego wieku, hydrogeologię i górnictwo, zarówno w zarysie historycznym, jak i obecne wydobywanie i poszukiwanie. Wiadomości podane są tu w przystępnej i bardzo zwięzłej formie. Autorzy wyszli z założenia, że osoba sięgająca po przewodnik jest ogólnie zorientowana w naukach geologicznych i nie wyjaśniali podstawowych pojęć.

Główną część książki stanowią dwa ostatnie rozdziały. Pierwszy z nich poświęcony jest geologicznym atrakcjom Namibii. W opisie każdej atrakcji podana jest jej lokalizacja, a często i numeracja dróg, którymi można do niej dojechać. W rozdziale tym opisano 32 miejsca atrakcyjne z geologicznego punktu widzenia. Można się z niego dowiedzieć nie tylko o budowie geologicznej poszczególnych rejonów kraju, ale i o różnych ciekawych stanowiskach, np. o stanowisku tropów dinozaurów w

Otjihaenamaparero. Opisywane stanowisko, cytowane już w pracy z 1926 r., powinno zainteresować polskich badaczy tropów dinozaurów, gdyż zawiera tropy dinozaurów sprzed 200 mln lat, zatem z tego samego czasu, z którego pochodzą tropy wczesnojurajskich dinozaurów znanych z północnego obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich. Prezentowane, barwne zdjęcie ławicy piaskowca z tropami dinozaurów do złudzenia przypomina okazy z tropami tych zwierząt eksponowane w Muzeum Geologicznym PIG w Warszawie. Z innych ciekawych obiektów na uwagę zasługuje kanion Fishriver, drugi co do wielkości (po Wielkim Kanionie w USA) kanion na świecie, którego głębokość sięga 550 m. W kanionie na podłożu krystalicznym, skonsolidowanym 1,2 mld lat temu, spoczywają piaskowce i czarne wapienie należące do grupy Nama, o wieku ponad 300 mln lat, na nich leżą glacialne osady grupy Dwyke. Ciekawostką jest eksponowany w terenie żelazno-nikłowy meteoryt Hoba, o wadze około 60 ton i rozmiarach 3 x 2,85 x 1 m, znajdujący się 20 km na zachód od Grootfontein — największy znany dzisiaj pojedynczy meteoryt na świecie. Paleobotanicy (i nie tylko) z pewnością znajdą wiele interesujących obiektów w Skamieniałym Lesie — parku narodowym (45 km na zachód od Khorixas), w którym można oglądać skamieniałe szczątki roślin w permjskiej grupie Ecca, należącej do sukcesji Caroo.

W ostatnim rozdziale opisano trasy 29 wycieczek geologicznych w różne rejony kraju. Jest on urozmaicony licznymi mapami geologicznymi, a także rysunkami namibijskich krajobrazów autorstwa Christine Marais (znajdują się one również i w poprzednim rozdziale). Cechą charakterystyczną prezentacji tras wycieczkowych jest to, że zamiast poszczególnych punktów opisano budowę geologiczną obszaru, przez który prowadzi trasa.

Przewodnik, jak się wydaje, jest przeznaczony przede wszystkim dla osób nie znających Namibii, które chcą zapoznać się ogólnie z jej budową geologiczną i najciekawszymi geologicznymi obiektami czy też pomnikami przyrody nieożywionej. To dobra promocja tego ciągle mało znanego kraju.

Na podkreślenie i uznanie zasługuje to, że tekst przewodnika nie jest trudny, a wręcz łatwo zrozumiały dla pasjonatów przyrody nieożywionej, których niekoniecznie interesuje naukowa wyjątkowość stanowiska, wyrażona specjalistyczną terminologią. Dlatego książkę można polecić wszystkim, którzy udają się do Namibii, geologom zajmującym się geologią regionalną kontynentu afrykańskiego, ale też i przedstawicielom biur podróży, planującym ciekawe trasy wycieczkowe po egzotycznych i mało znanych zakątkach Ziemi.

Włodzimierz Mizerski

Polecamy:

